

CANÇONER INTERCULTURAL

CANÇONS D'ARREU DEL MÓN

CICLE INFANTIL I
INICIAL

MALETA PEDAGÒGICA
INTERCULTURALITAT
I HISTÒRIA

1. Introducció:

Cançoner intercultural:

Aquest cançoner intercultural recull un total de 10 cançons infantils de diferents racons del món, seleccionades i adaptades per l'Olga González Mediel, extretes del recull de [Cançons d'Arreu del món de Publicacions de l'Abadia de Montserrat](#). Es recomana que s'utilitzi amb infants d'entre 3 i 6 anys, que a través d'aquest material, podran conèixer altres ritmes, melodies, instruments, llengües i danses diferents a les que ja coneixen. Alhora, els apropem a altres cultures i tradicions, i de quina millor manera que a través de la música, el llenguatge universal! Bé, sabem que no hi ha un llenguatge universal en música, però sí una necessitat universal d'expressar-se musicalment en tots els pobles de la terra. La música ens permet fer de "pont" per comunicar-nos, conèixer-nos i, a partir d'aquí, estimar-nos. Així doncs, entenem que els recursos musicals tenen un potencial enorme per educar més enllà de la música i el cant en aquest cas. Les cançons sempre aporten dades històriques, geogràfiques, etc. que poden ser aprofitades per conèixer tradicions, costums i particularitats dels països i/o cultures que les integren.

Els objectius:

- Conèixer els diferents ritmes musicals, instruments, cançons, danses i llengües
- Conèixer tradicions, costums i particularitats dels països i/o cultures que integren cada cançó
- Treballar aspectes musicals com ara el ritme, la pulsació, el temps, la intensitat..
- Estimular l'expressió i la socialització a través de la música

Metodologia:

Per tal de treballar amb els infants aquest recull de cançons, proposem la següent metodologia temàtica, representativa i lúdica: Farem "un viatge" al país de procedència o continent de la cançó. Amb l'ajut d'una bola del món, s'indicarà als infants el destí del viatge. Si es vol, es pot fer una petita representació com si agaféssim un avió o un vaixell i ens dirigíssim cap al destí, és un recurs molt atractiu pels infants. Una vegada situats, explicarem els principals trets característics del país en concret, com per exemple com vesteixen, quins instruments tenen, quins animals hi viuen, quin temps hi fa, quins passatges hi predominen, què s'hi menja... Per a

què els alumnes s'engresquin més, podem ambientar l'aula amb decoració típica de la regió que es treballi, inclús que el professor/a es disfressi amb els vestits típics. Seguidament introduïrem la cançó i treballarem alguns aspectes musicals com el ritme, la pulsació, la intensitat, la lletra i la comprensió d'aquesta, i la dansa, d'una manera lúdica.

Els recursos materials:

Per a realitzar aquestes introduccions a cada cançó, necessitarem:

- El CD de música amb les cançons
- Reproductor de música
- Diferents instruments (tambors, maraques, flautes, panderetes, percussió...)
- Instruments típics de diferents països (zampoña, caixixi, gong...) o bé il·lustracions dels diferents instruments
- Instruments fabricats (ampolles amb pedres o cigrons, pals de fusta...) per tal de fer soroll
- Roba i disfresses típiques
- Elements decoratius i paisatgístics (murals de la Selva, la muralla Xina...)

2. Recull de cançons:

Hi ha un total de 10 cançons infantils de diferents països. Totes les cançons estan escrites i cantades en la seva llengua original, però també hi ha la lletra en català, d'aquesta manera podem cantar primer la cançó en el seu idioma original i després cantar-la en català.

O CIRANDA, CIRANDINHA (Cançó popular brasilera): Enllaç de la cançó:

<https://www.youtube.com/watch?v=qzEchMqqcuE>

Aquesta cançó correspon a una forma de ballar molt comuna a Brasil: les cirandes, que són com les nostres cançons de roda, i en aquest cas consisteix a entrar a dins la rotllana quan s'és anomenat i, després d'un vers, tornar a sortir fora. Amb aquesta cançó podem treballar la lletra, la dansa del ball de roda i el temps, primer cantant-la a poc a poc i després més de pressa.

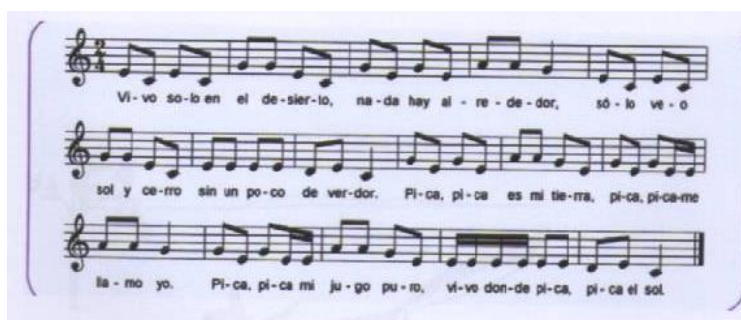

Lletra en portuguès	Transcripció fonètica	Lletra en català
<p>“Ciranda, Cirandinha, Vamos todos cirandar Vamors a dar meia volta, Volta e meia vamos dar.</p>	<p>“Siranda, Sirandinya Vamus todos sirandar, Vamus dag a meia voulta, Voulta i meia vamos dar.</p>	<p>“Ciranda, Cirandinya, Anem tots a cirandar, Anem a donar una volta, Volta i mitja donarem.</p>
<p>O anel que tu me deste, Era vidro e se quebrou, O amor que tu me tinhas, Era doce e se acabou.</p>	<p>U aneu ki tu mi deshte, Era vidru i si kebrou, U amog ki tu mei tinhas, Era dosi i si acabou.</p>	<p>L’anell que tu em vas donar, Era vidre i es va trencar, I l’amor que tu em tenies, Era dolç i es va acabar.</p>
<p>Por isso dona (...) Entre no meio desta roda, Diga un verso bem bonito, Diga adeus e vá se embora”</p>	<p>Pur isu dona (...) Entre nu meio deshta goda, Diga um verso bem bonitu, Diga adeu e basi embora”</p>	<p>Per això senyora (...) Entra dins la roda, Digues les paraules maques, Digues “Déu” i marxa enfora”</p>

LIMÓN DE PICA (Cançó popular xilena): Enllaç de la cançó:
<https://www.youtube.com/watch?v=qzEchMqqcuE>

Xile és un país sud-americà que és el més austral (el que arriba més avall de totes els països del món), i també és el més llarg i estret, per això la música és molt diversa i diferent des del nord fins al sud; fins i tot hi canvia l'idioma.

Aquesta cançó parla d'un tipus de llimona molt dolça i petiteta que només creix al desert (un dels més grans i calorosos del món), i segurament gràcies a ella la gent podia hidratar-se i travessar-lo. Amb aquest cançó podem treballar la pulsació, ja que aquesta és molt fàcil de seguir. Aprofitant que la lletra repeteix la paraula *pica* molt sovint, es pot preparar un cercle on cada alumne posi les mans sobre les mans d'un company, i alhora que cantin, es vagi passant la pulsació de la cançó mentre la mà dreta d'una persona pica a sobre de la mà dreta de la del costat.

Lletra de la cançó:

“Vivo solo en el desierto,
Nada hay alrededor,
Sólo veo sol y cerro,
Sin un poco de verdor.

Pica, pica es mi tierra,
Pica, pica me llamo yo,
Pica, pica mi jugo puro,
Vivo donde pica, pica el sol (bis)

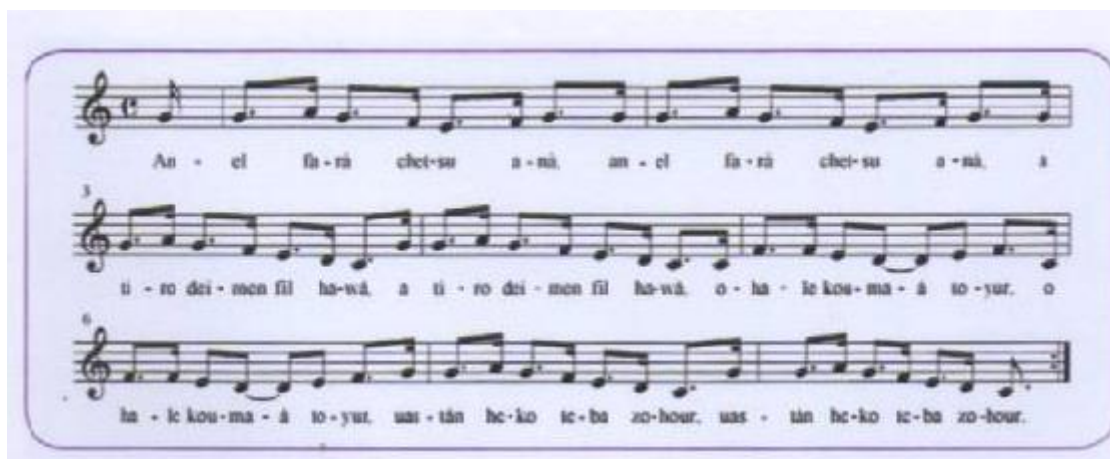
Caminando, caminando,
Ya me acerco, llegaré
A esa tierra donde vives,
Mucho jugo tomaré.

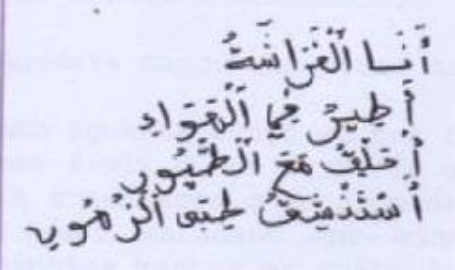
Hola, hola limoncito,
Que chiquito tú te ves,
Amarillo y refrescante,
De tu jugo tomaré.
Pica, pica...”

ANA'L FARA SHATU ANÀ "SÓC UNA PAPALLONA" (Cançó tradicional marroquina):

El Marroc és un país del nord d'Àfrica, que té una cultura molt diferent de la nostra, tot i que sigui el país més proper a Espanya pel sud, per això hi ha molts membres de la comunitat marroquina entre nosaltres. L'idioma que parlen és l'àrab, i és comú en molts altres països. És molt diferent del català perquè fan servir uns signes molt diferents a les nostres lletres, i a més, escriuen de dreta a esquerra (al revés que nosaltres).

La música és molt important per a ells, no només es canta a l'escola i al carrer, sinó que també els grans canten per vendre i per pregar. La música àrab està molt marcada pel caràcter rítmic, i en general s'acompanyen amb constant percussió, com ara panderos. Amb aquesta cançó podem treballar el mim i el ritme del galop. És una bona peça per ser acompanyada amb gestos i panderos, per anar reforçant l'obstinat rítmic que va apareixent tota l'estona.

Lletra en àrab	Transcripció fonètica	Lletra en català
	<p>"Ana'l fara shatu anà (bis),</p> <p>A tiro dai-men fil hawà (bis),</p> <p>Uhalle qumaà toyur (bis),</p> <p>Uastàn shiqui teiba Azauhur (bis)".</p>	<p>"Al cel sempre voltant està (bis),</p> <p>La papallona sense parar (bis),</p> <p>Amb els ocells volant plegats (bis),</p> <p>I olorant flors al seu passar (bis)."</p>

ZHÔOPÉNG YÔU “BUSCA UN AMIC” (Cançó popular xinesa):

La Xina és un immens país asiàtic on viuen milions de nens, per això hi ha moltes cançons de mainada que els nens i les nenes xineses canten sempre tot rient, i totes les cançons són dolces i melodioses. Aquesta cançó ens parla de buscar amics i saludar-los.

Amb aquesta peça es pot treballar la intensitat, tot cantant-la més fluix o més fort. És una cançó molt interessant per fer la coneixença d’un grup de gent, ja que es tracta de cantar i anar saludant amb encaixades de mans a cadascun dels membres mentre dura la melodia.

Lletra en xinès:	Transcripció fonètica	Lletra en català
<p>Lletra en xinès i la seva transcripció fonètica:</p> <p>zhôopéng yôu 找朋友 buscar un amic 找呀找呀找朋友 我要找个好朋友 敬个礼呀 鞠个躬 笑嘻嘻呀 摆摆手 你是我的好朋友 嘿嘿嘿 找呀找呀找朋友 我要找个好朋友 敬个礼呀 鞠个躬 笑嘻嘻呀 摆摆手 你是我的好朋友 嘿嘿嘿 你是我的好朋友 找呀找呀找朋友 我要找个好朋友 敬个礼呀 鞠个躬 笑嘻嘻呀 摆摆手 你是我的好朋友</p>	<p>“Zhao zhao zhao, zhôopéng you, Wo yaô zhao ge, zhôopeng you, Jing ge li, gong ya xiao, Ni shi wô de, zhôopéng yôu”</p>	<p>“Busquem tots, busquem tots, Busquem un amic ben bo, Vull trobar i saludar, Amb somriures, ja, ja, ja”</p>

AQUÍ EN MACCHU PICCHU (Cançó popular peruana):

El Perú és un gran país sud-americà i la majoria de les persones que hi viuen avui dia descendeixen d'una gran i evolucionada civilització que fa uns 800 anys que va constituir un gran imperi: els inques.

Aquesta cançó parla precisament d'una de les ciutats més importants de l'època incaica, que estava al cim dels Andes peruans i les restes de la qual encara avui en dia deixen bocabadat a tothom que les visita. Ens referim al MACchu Picchu, que té un nom força estrany perquè està escrit en quechua (o quichua), llengua que encara coneixen moltes persones al Perú.

Com que els i les peruanes són molt alegres (de fet tenen moltes festes locals i nacionals que anomenen *feries*), la cançó és una mena de joc on les paraules es van substituint per gestos. Amb aquesta cançó podem treballar aspectes com la pulsació seguint el ritme picant de mans o de dits. També podem treballar el tempo, tot cantant-la més de pressa o més lenta, i la intensitat, tot cantant-la més fort o més fluix. Una altra manera de treballar-la és a partir de l'expressió gestual, primer cantat la cançó mimèticament amb diferents gestos adients (muntanya, drac, menú, porc i ratolí), i després repetir-la substituint, cada vegada, una de les paraules pel gest que li correspon.

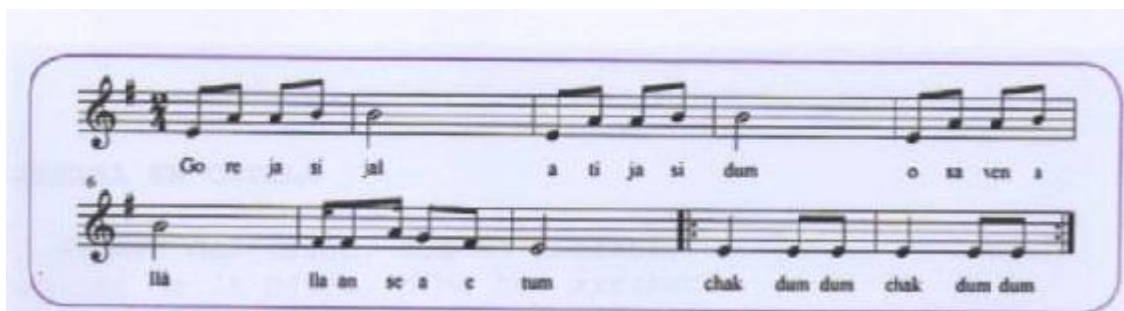
Lletra de la cançó:
"Aquí en Macchu Picchu se esconde un dragón, Buscando en su menú un puerco y un ratón"

KOI LAI KI JA “CONEC A UNA NOIA QUE, QUAN RIU, PLOU” (Cançó popular pakistanesa):

El Pakistan és un país asiàtic, al nord de l'Índia.

Aquesta cançó es va popularitzar arrel d'una pel·lícula, i és que a aquesta zona el cinema és la diversió més apreciada i la comparteixen grans i petits.

Amb aquesta peça podem treballar diferents aspectes musicals com la intensitat, escoltant el cant fluix de la cançó i el cant fort de les estrofes que es repeteixen quan diu “chak-dum-dum, chak-dum-dum”, i alhora podem treballar també el ritme de les mateixes estrofes que es repeteixen. També és interessant utilitzar l'expressió corporal i intentar fer una coreografia amb passos i gestos molt llunyans del que ens és habitual: moviment de coll, de mans, de braços... També seria interessant acompanyar la cançó amb instruments fabricats que imiten el soroll de la pluja.

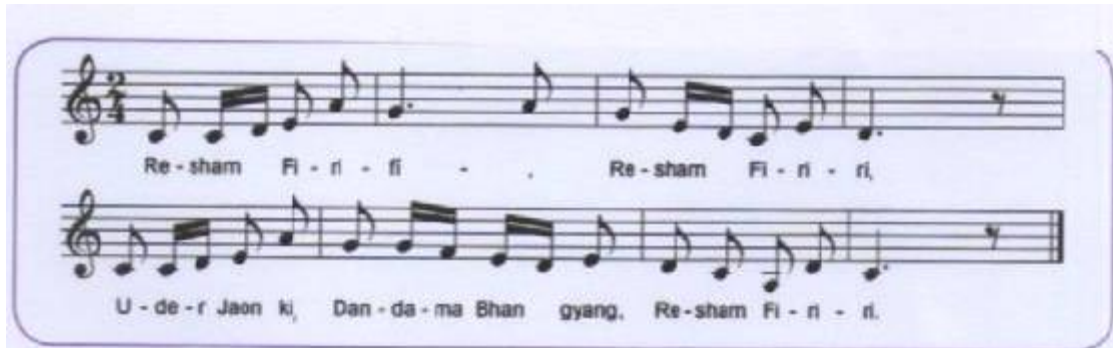
Lletra en pakistanès	Transcripció fonètica	Lletra en català
	<p>“Gore jasi jal, A ti jasi dum, Osa ven allà Llanse aetum Chak-dum-dum, Chak-dum-dum (bis)”</p>	<p>“al pas del galop, com un elefant, Oh rei de la pluja, d'on has arribat? Conec a una noia que quan somriu, plou, Conec a un noi que quan canta, plou, Els núvols han baixat i han barrat el pas, Quines intencions tenen? Ens deixen tornar a casa? Hi ha pluja al davant i una tempesta al darrere, quin temps més dolent! On podem anar?”</p>

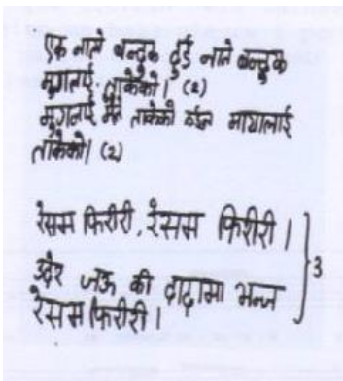
RESHAM FIRIRÍ “VULL VOLAR PER LES MUNTANYES” (Cançó popular nepalesa): Enllaç de la cançó: <https://www.youtube.com/watch?v=wupWHgg9Ing>

El Nepal és un petit país asiàtic que es troba entre dos països molt grans i poblats, però, encara que és petit i no hi viuen moltes persones, té una cosa que no es troba enlloc més del món: la muntanya més alta del món! Aquesta es troba a la Serralada d’Himàlaia i s’anomena mont Everest, la muntanya que tots els excursionistes experts volen pujar.

És precisament aquesta cançó tan alegre, que també es canta també quan hi ha festa, la que els guies nepalesos comparteixen amb els escaladors, perquè tota la lletra juga amb frases que tenen a veure amb la dificultat d’aconseguir una cosa... En aquest cas el cim de la muntanya més alta del món.

Amb aquesta peça podem treballar aspectes musicals com la intensitat, tot escoltant les estrofes que tenen una intensitat molt suau. També es pot treballar el ritme amb qualsevol instrument de membrana afegint-hi un obstinat rítmic, com ara les dues corxeres o les semicorxeres, i anar marcant el ritme de la cançó. Per finalitzar, es pot fer també una dansa lliure seguint el ritme alhora que van fent gestos amb els braços i les mans.

Lletra en pakistanès	Transcripció fonètica	Lletra en català
	<p>“Resham Firiri, Resham Firiri, Uder Jaonki Dandama Bhangyang, Resham Firiri”</p>	<p>“Vull volar pels cels, Vull volar per les valls, per les muntanyes, Suau com la seda, Vull volar pels cels”</p>

DE ALLACITO (Cançó tradicional boliviana): Enllaç de la cançó:
<https://www.youtube.com/watch?v=gvA0k7Hg6yQ>

Bolívia és el nom d'un país sud-americà força gran i amb una terra molt rica en jaciments de metalls preciosos. El més curiós, podríem dir que és el fet que té la ciutat-capital més alta del món, que es troba a dalt de la serralada dels Andes.

Aquesta cançó és molt representativa dels gustos musicals del país, la música manté un fort caràcter rítmic, que es pot acompanyar amb instruments de percussió. A més de treballar el ritme, un aspecte molt interessant és el ball popular que ofereix *els carnavalitos*. No és només una dansa, sinó un ball alegre i popular. És un ball de conjunt, i es balla en grup i amb diverses parelles que fan coreografies lliures.

Lletra de la cançó:

“De allacito, de allacito,
Ya viene el carnavalito,
Todos bajan en parejas,
Yo voy bajando solito.

De allacito, de allacito,
Ya viene el carnavalito,
Todos cantan entonando,
Yo sólo entono un poquito.

Pa'llacito, pa'llacito,
Ya se va el carnavalito,
Chacotenado, chacoteando,
Solito me voy quedando”

LA POIANA “LA PRADA” (Cançó popular romanesa):

Romania és un país europeu que comparteix amb altres, com el nostre, l’origen de la seva cultura i la seva gent. Una de les zones més conegudes del país és Transilvània, es troba situada al peu de les muntanyes i té alguns castells antics i magnífics. En un dels quals hi vivia, segons la llegenda, el comte Dràcula.

Aquesta cançó és molt popular dins el folklore romanès, i juga tota l’estona amb la paraula “bâr”, que en aquesta llengua tant pot voler dir “vés”, com referir-se al so que fa l’ovella.

Amb aquesta cançó es poden treballar aspectes musicals com el ritme de galop. Aquesta cançó és un exemple molt interessant per a representar teatralment, ja que es pot proposar que els nens facin d’ovelles i combinar-ho amb una dansa lliure tot seguint el ritme del galop.

Lletra en romanès	Lletra en català
“Bâr oita la poiana, Bâr oita bâr, Ca te ia lupul la goana, Bâr oita bâr, Te suceste te’nvarteste, Bâr oita bâr, Pâna când te ameteste, Bâr oita bâr”	“Vés ovella cap a la prada, Vés ovella vés, Que el llop et farà córrer, Vés ovella vés, Et persegueix i fas voltes, Vés ovella vés, Fins que voltant et mareges, Vés ovella vés”

FATOU YO “SÓC EL FATOU” (Cançó popular senegalesa): Enllaç de la cançó:
https://www.youtube.com/watch?v=qY3kLjX12_0

El Senegal és un país africà que té la sort de tenir molts paisatges del tot diferents: selves, sabanes, deserts... i això fa que els nens i les nens puguin tenir a tocar molts animals que nosaltres només veiem al zoo, com li passa al nen de la cançó, que té com a amics una petita girafa i un petit elefant.

La cançó no hi és sencera, ja que és una mica complicada, així que només hi consta la tornada. Tot i així, és interessant saber la traducció de la resta de la peça, que diu així: *“Com tots els nens del món, sóc feliç i seguir que créixer-e com els altres. Com els petits elefants i les petites girafes que estimaré sempre. Tots ells cantaran amb tu i amb mi. Canta amb mi”*.

Amb aquesta cançó es poden treballar aspectes musicals com el ritme, la intensitat i el temps, tot intentant seguir el so amb el tambor, picar més fort, més fluix, més ràpid o més lent... També és interessant fer-hi una dansa lliure tot imitant als personatges de la sabana: elefant, girada, lleó...

Lletra en senegalès	Lletra en català
“Fatou yo, si diada la nó, Fatou yo, si diada la nó, Fatou fey, fey Fatou, Fatou Koulema oundió, Fatou yo, si diada la nó”	“Sóc el Fatou, El maco Fatou, Fatou ho diu, ho diu en Fatou”

3. Proposta didàctica de la cançó senegalesa “FATOU YO”:

Les cançons senegaleses estan carregades de molts ritmes amb diferents instruments. Aquesta cançó és molt alegre, i podem aprofitar això per treballar el ritme i la pulsació amb els infants.

Objectius:

- Conèixer els diferents ritmes que presenta la cançó tot seguint-los amb els instruments o picant de mans
- Conèixer variacions de temps (lent/ràpid) i variacions d'intensitat (alt/flux)
- Imitar als diferents animals de la sabana al ritme de la música
- Conèixer una llengua diferent, el mandinga
- Conèixer trets d'un altre país i cultura a partir de la cançó

Metodologia:

Per tal d'introduir aquesta cançó als infants proposem muntar un racó amb elements decoratius característics del Senegal, com per exemple un mural d'una sabana africana, que és on transcorre la cançó.

Seguidament, preguntarem als infants si volen fer un viatge i els ensenyarem la bola del món perquè situïn Àfrica al mapa. A continuació, farem la simulació que pugem a un avió i tots junts per arribar-hi. Se'ls hi explicarà alguns trets característics del país, com per exemple que hi ha una gran sabana amb un cel taronja que ho envolta tot, amb molts animals com ara elefants, girafes, lleons... i que tots infants juguen, canten i ballen feliços amb els animals al ritme d'aquesta cançó. Aquí introduïrem la cançó anomenada “Fatou yo”. Aprofitant que té molt de ritme, se'ls hi ensenyarà amb un tambor diferents elements rítmics (començant amb ritmes binaris i després ternaris; picant més fort, més flux, més ràpid, més lent...). També repicarem amb les mans un ritme monòton i un altre més marcat. Mentre escolten la cançó seria interessant provar que els infants intentessin seguir el ritme de la cançó amb picades de mans, i maraques, alhora que el professor/a també vagi marcant el ritme amb el tambor. Proposem també deixar-los els instruments als alumnes per a que elles puguin improvisar i crear ritmes a través d'aquests instruments. Per anar finalitzant, es pot fer una dansa lliure al ritme de la cançó, un ball en rotllana, i seria molt divertit que mentre ballen la cançó imitin als animals de la sabana que intervenen en aquesta peça, com ara la girafa i l'elefant. D'aquesta manera també podem treballar el temps: passos d'elefant = lent, passos de girafa = ràpid).

Un cop treballada la cançó, pujarem a l'avió per tornar al nostre “país”.